

Příloha k protokolu o SZZ č.
Vysoká škola: **Jihočeská univerzita v Č. Budějovicích**
Filozofická fakulta
Ústav bohemistiky
Datum odevzdání posudku: **10. 6. 2016**

Jméno: **Bc. Marie Plačková**
Obor: **uČJL-uD**
Vedoucí diplomové práce:
PhDr. Štěpán Balík, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Běžná mluva v obci Blížkovice

Diplomová práce Marie Plačkové je zdařilou dialektologickou sondou. Nářečním vzorkem bylo šest nahraných a částečně přepsaných (viz příloha) rozhovorů s mluvčími jihomoravského městyse Blížkovice. Jak autorka ve své práci poznamenává, spadá toto území do nářeční oblasti Znojemska. Určitou roli zde však hraje také blízkost k českomoravské podskupině a zřejmě i nedaleká hranice s německojazyčnou oblastí (germanismy).

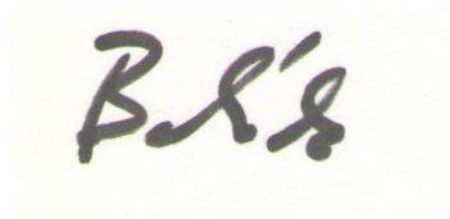
Diplomantka v první, teoretické části čtenáři představila obec z historického, kulturního i etnografického hlediska. (Pozoruhodným jazykovým i etnografickým materiálem jsou na CD přiložené čtyři místní říkanky.) Dále zde popsala národní jazyk, jeho variety a samozřejmě v obecné rovině charakterizovala nářeční situaci českou (v užším smyslu), středomoravskou, a to včetně její jižní podskupiny a znojemského úseku. Připravila si tak půdu pro pozdější analýzu nářečního materiálu. Metodologii rozdělila na teoretickou, v níž vychází především z Bogoczové, a praktickou část, ve které Plačková uvádí vlastní metodologické postřehy. Praktická část je přehledně rozdělena podle generací (nejstarší, střední a nejmladší). Vypsání a okomentování jsou zde jevy obecněčeské, rysy středomoravské odlišné od českých, dále pak příznakové rysy jižní podskupiny a nakonec specifické jevy pro znojemský úsek. Tyto části jsou dále vnitřně strukturovány podle jazykové roviny: hláskoslovné znaky, morfologické jevy hláskoslovné povahy, tvarotvorné znaky. Na konci každé kapitoly, věnované konkrétní generaci, se nachází analýza skladby, která dokládá rysy mluveného projevu. Před samotný závěr autorka umístila krátký slovníček s příznakovými nářečními lexémy. V jeho krátkém úvodu Plačková mimo jiné výtečně ukazuje, jakým způsobem dochází v případě lexikálních jednotek ke stírání nářečí (*lucernák* versus *vojteška*; s. 107). V součinnosti s bakalářskými pracemi (Matějková, Kukla) a závěry ČJA komentuje stanovené izoglosy mezi podskupinou česko-moravskou a jižní středomoravskou (*kolňa/kolna* x *kúlňa* či *rýna* x *rýn*; obojí s. 106). V závěrečném obsáhlém

shrnutí diplomantka konstatuje, že na rozdíl od nejstarší generace je základem běžné mluvy u generace střední a nejmladší obecná čeština. Z mluvy těchto respondentů sice již vymizely rysy spjaté se znojemským úsekem, nicméně se stále udržely morfologizované jevy hláskoslovné povahy středomoravské, resp. jižní podskupiny této nářeční skupiny.

Přestože je tento text nadprůměrnou prací – také co se týče schopnosti aplikovat poznatky z odborné literatury –, lze upozornit na několik drobných formálních a věcných nedostatků. Na s. 103 se místo adjektiva *poskytnuvší* objevil nelogický přechodníkový tvar *poskytnuvši*. Diplomantce nejsou ve výkladovém stylu cizí složitá souvětí. V některých případech však může příliš složitou syntaxí smysl výpovědi zastřít či čtenáře zbytečně nutit, aby se vracel (např. *Zatímco D. Matějková uvádí název rýna/ryna pro dřevěnou konstrukci, na kterou se větší zabité prase, já jsem zachytila jeho rodovou variantu rýn (užila jej informátorka z nejstarší generace), která se navíc liší od podoby, jež byla zachycena v okolí zkoumané lokality ve výzkumu, jehož výsledky jsou prezentovány v Jazykovém atlasu jihozápadní Moravy, délkou (viz dále) (s 106). V Závěru je na s. 116 po shrnutí morfologizovaných jevů hláskoslovné povahy ostrý přechod k odlišné problematice: Do mluvy nejstarší ..., a to přesto, že v dřívějším výkladu je vše výrazně členěno. V této kapitole si také – shrnujíc svá zjištění o protetickém v- – autorka protiřečí. Tvrdí totiž, že se v nejmenší míře vyskytuje v nahrávkách nejmladší generace. (s. 111) Dále na této stránce však konstatuje: V mluvě nejstarší a nejmladší generace se podoby s protetickým v- objevují zhruba ve stejné míře jako podoby bez něj. Mohla by diplomantka během obhajoby tento dílčí závěr uvést na pravou míru. Sporné je – podle mého názoru – řazení některých rysů do hláskosloví, vyskytují-li se ve tvarotvorných příponách (např. dift.-ej a dále monoft. é na s. 46, resp. 54; analogicky se týká i dalších jevů). Neměla by autorka tyto příklady umístit do oddílu *Morfologizované jevy hláskoslovné povahy?**

Zmíněné výtky považuji však jen za drobné upozornění na několik málo vad jinak výtečné diplomové práce. Rád práci doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **v ý b o r n ě**

.....
podpis vedoucího diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 10. června 2016

Stupeň klasifikace:	☒ výborně	☐ velmi dobře	☐ dobře	☐ nevyhověl
---------------------	---	--------------------------------------	--------------------------------	------------------------------------

*) Nehodící se škrtněte